

پنجشنبه - ۱۵ تشرین ثانی ۱۳۳۹

برنجی سنه - نومرو ۲

اداره خانه : باب
عالی جاده سنده
وقت مطبعه سنه
متصل گوشه
باشنده ۱ نومرو لی
دائرة مخصوصه

ملی محسن

آبونه شرائطی :
سنه لکی ۲۵۰ ،
آلتی آیلغی ۱۲۵
فوق العاده نسخهلر
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشدر .

مجموعه من هیئتینجه
طبعی تفسیر ایدلمه یین
آمار اعاده ایدلمز .

اوره بیه کونمه بر هیقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، فنی ، مصور مجموعه در

برنجی سنه

پنجشنبه - ۱۵ تشرین ثانی ۱۳۳۹

نومرو ۲

زبدۃالتواریخ

بوعنوان ایله یازلش متعدد آثار تاریخی بولوندیغی ایچین شعیبه یه قدر کیمسه نك نظر دقتی حاب ایتمین بومهم اترك یکانه نسخهمی ولی الدین افندی کتبخانه سند (ومرو: ۲۴۲۸-۲۴۲۹) در، ایکی بویوک جلددن عبارت اولان بواترك برنجی جلدی ۵۲۴، ایکنجی جلدی ۷۸۰ صحیفه در. بویکانه نسخه مؤلفک اولادلرندن محمد سعید افندی یه عائد اولوب ۱۱۶۸ تاریخی در.

بویکی بویوک جلدک یالکیز بر بادشاهه عائد یعنی یالکیز بر حکمدار دورینی حاوی اولدیغی سوبلرایسه ک اترده کی معلوماتک نه قدر اوزون ونه قدر شایان دقت اولدیغی تخمین اولونایلیر. اروقایع وحادثانندن زیاده حکمدارک حیات خصوصیه و رسمیه سندن، اخلاق وعادتندن باحث اولدیغی ایچین اترك ساده بر بادشاهه عائد اولدیغی سوبله مک مجبوریتنده قالدیم. برنجی جلدک مندرجاتی وقایع تاریخی دن زیاده بادشاهک اوطورمسی، قالمسی وسائر ک کسما بی لزوم ایضاحات وحکایه لرندن عبارتدر. فقط بویکا رغماً «زبدۃالتواریخ» چوق شایان تدقیق بر اثر مهمدر.

کتابک مؤلفی برنجی سلطان احمدک سراینده امامت خدمتی ایفا ابدن مصطفی صافی افندی در. مشارایه دایما سرایده بولوندیغی جهتله وقوعاتی وبادشاهک حیات خصوصیه سنی یاقیندن تدقیق ایده ییلمک امکاتی بولاییمش ایسه ده دورک ایجابی اولوق اوزره سلطان احمدی مدح ایمکدن باشقه هیچ برشی یازمامشدر. فقط اتردن مؤلفک وقایعی کوزیه کورمسی دولایسیله برچوق جهتلردن استفاده ایده ییلمک ممکندر.

زبدۃالتواریخ مقدمه یی متعاقب محمد ثالث وقایله اصل موضوعه داخل اولوبور. بوندن صوکرده دسلطان احمدک جلوسی، آمدن وزیر اعظم علی پاشا وعطایای جلوس همیون، زیارت تربۃ ایوب، زیارت اجداد عظام الخ، فصللری دوام ایدیور. اترك دیگر فصللری تماماً سلطان احمدک اخلاق وعادانه عائددر: «ذکر مناقب حضرت خداوندکار» ذکر تشرع وعدالت پادشاه، فصل عقل وکیاست پادشاه، فصل تواضع ومسکنت پادشاه، فصل ذکر کرم وطبع وجلبیت وحسن سیرت پادشاه، فصل صید وشکار پادشاه، ذکر قوت قلب وشجاعت پادشاه الخ، فصللری برطاق متقبلر وحکایه لرله مالامالدر.

بوندن صوکرده سلطان احمد جامعک انشاسی ۲۲ صحیفه لق ایضاحانه بیترلش، صوکارینه دوغریده عثمان بك، اورخان غازی الخ حکمدارلرک سلطان احمد زمانته قدرکی وقایع تاریخیلری مختصراً ایضاح اولومشدر. بناء علیه برنجی جلد سلطان احمدک حیات خصوصیه سندن وجلوسنی متعاقب یابدیغی زیارتلرله انشا ایتدیردیگی جا مدن باحثدر.

قارنلرک کتاب حقنده کوچوک بر فکر ایدینه ییلملری ایچین برنجی جلددن حکمدارک مقبله لرندن برلوسنی نقل ایدیور: «میری سقاردن کلامه اعتاد وصدقه اعتقاد اولنور بر کسسه بوفقیه حکایت ایلدی: پادشاه دولت پناه اشو سنه تسع عشره والف بهاری ایامنده اسکدار باغچه سنی تشریف وکلشن جمالی ایله اول مولای تلطیف بیوروب اول ایامده سردار نامدار... مراد پاشا حضر تئری اردوی هایون.. ایله حوالی اسکدارده ضرب خیام وسل سیف انتقام ایدوب...»

پس بو ائشاده بعض خدمت لازمه ایله بن استنبوله کچمک لازم اولمغن اسکهدن بر قایغه کیردم. مکر اول قایق صاحبی بر ذمتی کافر ایمش. چون اول قایقه بر بن بر اول ساقندن غیری کسسه بوغدی... بر بریمز ایله مکله.. ومخاوره یه شروع ایلدک. اتفاقا حریف علی وجه التأسف سوزه کلوب ایتدی که دونکی کون سیاهی وضعتده برصاحب سعادت که یاننده یالکوز بر خدمتکاری وار؛ کلوب بوقایقه کیردی وقایق سرای بورنه جک دیویورودی. بن دخی اشارت ایلدوکی طرفه چکوب کیدر ایکن بنم ایله مقاله یه ونی مسلم ظن ایتمکین «قایقچی! نماز فیلارمیسک؟..» دیه سؤال ایتدی بن دخی.. سکوت ایدوب جواب ویرمدیم. پس اول صاحب دولت بنم جواب ویرمدکدن حقیقت حاله مطلع اولوب سؤال ایدی که: «بوخسه سن مسلمان دکل میسک؟» بن دخی «بل؛ بن نصراقی..» دیو جواب ویرمیشک دین اسلامه دعوت.. ایدوب «کل امدی مسلمان اول الخ» دیدی.. بن دخی جواب ووروب «سلطانم بن دخی مسلمان اولیجق پادشاهه خراجی کیم ویرر» دیوچک برزخنده شیرین وبتسم شکرین ایدوب بردخی تکلف ایلدی..

برنجی جلدک بهر صحیفه سنده ۱۷، ایکنجی جلدده ایسه ۱۵ سطر وارددر.

ایکنجی جلد تماماً وقایع تاریخی دن بحث ایدیور. ایلک فصل «سردارشدن علی پاشا بطرف انکروس بعداز آمدن از جانب مصر ونشقی بمقام صدارت وتوجیه عسکر بدیار عجم»

بدیعیات مصاحبه لری

- ۲ -

صنعت و کوزه‌للك

بشر، حیانتك عددی مجهول اولان عصر لرنده اوج بونوك
اختراعده بولوشدر :

(۱) « حسن - كوزللك » ، (۲) « خير - ايلك » ،
(۳) « حقيقت - دوغرولق » . اساساً دين مؤسسه اجتماعیه بی،
بو اوج ساینك تقدیس و تألهیدن باشقه برشی دكلدر . علم
وفلك كشفیانه موضوع اولان حادثات ذاتاً طبیعتده موجود
اولدینی ایچون ؛ بوسله بیه داخل اولان بولوشلری شو اوج
اختراع بیه مقایسه ایدرسك ، ایكنجی قسمنده دهی بشرك دها
بونوك بر قدرت اظهار ایتمش اولدینی تسلیم ایدرز كشفیات
عنوانلی در . بونی متعاقب كن بعضی فصللردن صوكره وقعه لر
« ذكر توارخ بعضی وقایع كه در خلال سنه ست عشرة والف
دییه سنه بسنه دوام ایدیور . بونون وقایع ۱۰۲۳ سنه سنه قدر
دوام ایتمكده اولوب لك صوكنده شو عباره ایلختمامه ایرمشدر :
« اشبو كتاب مرض الخطا بدن مجلد ثانی دخی بو محله تمام اولوب
من بعد واقع اولجق وقایع ان شاء الله تعالی عمر باقی اولورسه
بعونه تسالی وحسن توفیقه اربع وعشرین والف تاریخینی
ابتدا سندن شروع اولنا جقدر . »

فقط مؤلفك ۱۰۲۴ سنه سندن صوكره کی وقایع یازماسنه
بر مانع چیقمش ، كتابك اوجنجی جلدی یاز یازلاماشدر . لكن
۱۱ سنه لك وقعه لك ۷۸۰ صفحه ده ایضاحی و مدح بولوده
اولسه - حكممدارك لك اینجه نقطه لر سنه قدر حكایه لری
ومتقبه لرینی اوزون اوزادی به آكلاتمنی اعتبار بیه بوارك تدقیق
ومراجعت یاریان بر كتاب اولدینی وانخا آكلاتیلا بیلیر .

مبین نامی

هامش :

« تاریخ شقوش » عنوانلی اولکی مقاله مده بوارك مؤلفك مجهول
اولدینی یازمش و بك كوچوك ایضاحیه اكثفا ایتمشدم . اخیر آكندج
متبع دو قور ناغی لاسلووك دلالتیه ارك مؤلفی ستان چاوش اولدینی
« توری یوزمف » لك « تورك مؤرخلری » آدلی آرتدن اوكرمدم . ستان
چاوشك خیرالدین پاشانك اصریه یازدینی « غزوات خیرالدین پاشا » بی
بیلیمورم . یالکیزیم بیلیمك « غزوات خیرالدین پاشا » مؤلفی مراد
رئیس در . بوارك استانبولده بیکانه نسخه بی دارالفنون کتبخانه سنده در .
« توری یوزمف » لك بحث ابتدیی منظوم « غزوات خیرالدین پاشا » به
هنوز دسترس اولمامد .

ع . ه

فیه ، نهایت ، طبیعت اوزر سنه اورتولمش بولان مجهولات
اورتوسنك قسماً صیریلش اولماسندن عبارتدر . فقط (حسن) ،
(خير) ، (حقيقت) كبی قیمتلر ، بالذات بشر دینلن مخلوقك
اثر فطرتیدر انسانی قالدیر سره كز ، حادثات طبیعه زائل اولماز ؛
الكتریق قونی محو اولماز ، كونش ضایعی نشرا ایتمكدن فراغت
ایتمز ، آتش یاققدن محروم قالماز . فقط انسان اولماز سه خیرك
وجودی برخیا ، حسنك ماهیتی بر سراب ، حقیقتك تمثالی
برهیچ اولور . بالتبعه بو اوج ساینك ، انسان وارلنك بر لازم
غیر مفارقیدر وابداعات بشریه لك ، بشر خارچنده کی وارلقره
بكنز . مه سی اعتبار بیه لك باكر ونی نظیریدر .

(صنعت) دیدیكنز معرفت شعبه سی ، ایشته بواوج قیمتدن
(كوزه للك) ی كندیسه موضوع اتخاذ ایدیور . صنعتی اكلامك ،
كوزه للكی ماهیت اساسی نقطه نظرندن قاورامقده كمكندر .
ایكنجی مصاحبه مزك موضوعی بو امكانی حاضر لاق اولاجقدر .
(روايه قولار) هر نه قدر « كوزه للك حس ایدیلیر ،
افاده وتعرف ایدیلر ، دیور سه ده بز هیچ اولماز سه بو
خصوصه کی مختلف دیوش و دوشونوشلری سوبه لك صورتیه
احتمالك قائلر مزه حسنك ناصل تلقی ایدیه بیه چكی ارايه
وتلقین ایتمش اولاجقز .

فكر مزی دها واضح ، دها سهیل اكلامه بیلیمك ایچون
ایشه جو حوقدن ، انسا یاوروسندن باشلام .

یكی دوغان بر مینی مینيك یایدینی ایلك عكس العمل
- تعبیر جائزه - عضوی بر حیرتدر . كوچوك جكر لر سنه
كیردن هوانك اولك عاجز عضو یتمده یایدینی باغی تأثیر ، ایلك
اعلا یتمه سبب اولور . آناسنك قارنده امدیكی قرضی ازمزك
آرتق دودا قور سنه دوقونادینی ایچون غریزی برسوق ایه
دوقوز ایلق اوزون بر بولجلك بورغونلغی ازاله ایتك ایسته بور ؛
مه آرا بور . دوغومدن اعتبار باشلایان وتفصیله بوستونلرده
امكان اولیان شو انطباق ؛ چو حو غك اشای خارجه ایه اولان
مناسباتی تأیس وادامه ایدیور . حیانتك قصه تعریفی
(آلیش ، ویریش) اولدینغه نظر بو حال ، كون كچكجه
محیطده کی بر جوق شیره آلیشمانی ، اولنله باریشمانی تأمین
ایدیور . بو آلیشوب باریشمه دكی بارز وصف ، - پاشك
كوچوكا کی وایسوكا کی اعتبار بیه آزویا چوق مشهور اولق اوزره -
سجكم ، انتخاب ایتمكدر . خوشمه کی دوبده انتخاب ایتدیمكز
شیلردن (حافظه) مزده بعض حصه لر اریلور دكل . ایشته مشابه
ایشانك اساس خط لرندن مرکب وغناصری حافظه مزده موجود